

Sygn. akt VI GC 650/16 upr/3

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 1 grudnia 2016 r.

Sąd Rejonowy w Tychach Wydział VI Gospodarczy

w składzie następującym:

Przewodniczący: SSR Jolanta Brzęk

Protokolant: st. sekr. sądowy Aleksandra Nyga

po rozpoznaniu w dniu 1 grudnia 2016 r. w Tychach

na rozprawie

sprawy z powództwa: S. K.

przeciwko: (...) Sp. z o.o. w W.

o zapłatę

1) zasądza od pozwanego (...) Sp. z o.o. w W. na rzecz powoda S. K. kwotę 3 112,32 zł (trzy tysiące sto dwanaście złotych trzydzieści dwa grosze) z odsetkami za opóźnienie liczonymi od dnia 12 sierpnia 2015 r. do dnia zapłaty;

2) zasądza od pozwanego na rzecz powoda kwotę 1 317 zł (jeden tysiąc trzysta siedemnaście złotych) tytułem zwrotu kosztów procesu.

SSR Jolanta Brzęk

Sygn. akt VI GC 650/16/3

UZASADNIENIE

Pozwem z dnia 21 marca 2016 roku powód S. K. wniósł o zasądzenie od pozwanej (...) Sp. z o.o. w W. kwoty 3 112,32 zł wraz z ustawowymi odsetkami za opóźnienie liczonymi od dnia 12 sierpnia 2015 r. do dnia zapłaty oraz kosztami procesu.

W uzasadnieniu pozwu powód wskazał, że w ramach prowadzonej działalności gospodarczej, wykonał na rzecz pozwanej usługę transportową na podstawie zlecenia transportowego z dnia 3 czerwca 2015 r. Wyjaśnił, że rzeczoną usługę transportu wykonał prawidłowo i w związku z tym wystawił fakturę VAT na kwotę 3 112,32 zł z terminem płatności do dnia 11 sierpnia 2015 r. Pomimo upływu terminu płatności pozwana nie zapłaciła. Powód dodał, że wystosował do pozwanej wezwanie do zapłaty. Pozwana jednak nie zapłaciła.

W dniu 20 maja 2016 roku Sąd Rejonowy w Tychach Wydział VI Gospodarczy wydał w sprawie VI GNc 794/16/5 nakaz zapłaty w postępowaniu upominawczym, w którym zasądził zgodnie z żądaniem pozwu.

W przepisany terminie pozwana (...) Sp. z o.o. w W., wniosła sprzeciw od nakazu zapłaty zaskarżając go w całości, wnosząc o oddalenie powództwa i zasądzenie z kosztów postępowania. Pozwana podniosła zarzut nieistnienia zobowiązania oraz zarzut potrącenia.

W uzasadnieniu pozwana zakwestionowała, aby była związana umową przewozu z powodem i aby miała zobowiązanie w postaci zapłaty frachtu wobec powoda. Pozwana zaprzeczyła również jakoby zleciła powodowi jakąkolwiek usługę przewozu. Pozwana z ostrożności procesowej podniosła, że zgodnie z postanowieniem zawartym w punkcie nr 3 zlecenia przewozowego nr (...) z dnia 3 czerwca 2015 r. zastrzegła sobie prawo do obciążenia powoda karą umowną i z tegoż uprawnienia korzysta. Pozwana wskazała, że potrąca kwotę 3 112,32 zł z frachtu, gdyż stwierdziła fakt nawiązania kontaktu przez powoda z klientem pozwanego.

Sąd ustalił, co następuje:

Pozwana (...) Sp. z o.o. w W. w dniu 3 czerwca 2015 r. zleciła powodowi S. K. realizację usługi transportowej na terenie Unii Europejskiej (Niemcy – Polska). Miejsce załadunku zostało wyznaczone na dzień 11 czerwca 2015 r. w miejscowości U. (Niemcy) natomiast miejsce rozładunku strony wyznaczyły na dzień 12 czerwca 2015 r. w miejscowości Ż.. Strony uzgodniły fracht w wysokości 610,00 euro. W pkt 2 przedmiotowej umowy strony przyjęły, że brak pisemnej odmowy w ciągu 30 min oznacza przyjęcie zlecenia do realizacji ze skutkiem zawarcia umowy. W pkt 3 przedmiotowej umowy strony przyjęły, że obowiązuje ochrona prawna, która obowiązuje zarówno w trakcie współpracy, jak w ciągu 5 lat od ostatniego udzielonego zlecenia (umowy). W razie stwierdzenia nawiązania kontaktu zleceniobiorcy z klientem pozwana zastrzegła sobie prawo do obciążenia zleceniobiorcy karą umowną w wysokości 50 000,00 euro.

Powód w związku z prawidłową realizacją usługi transportowej i dostawą towaru na miejsce przeznaczenia wystawił międzynarodowy list przewozowy podpisany bez zastrzeżeń przez odbiorcę przewożonego towaru. Powódka w związku z wykonaniem zlecenia w dniu 12 czerwca 2015 r., wystawiła fakturę VAT nr (...) na kwotę 3 112,32 zł z terminem zapłaty przypadającym na dzień 11 sierpnia 2015 r. Pozwana za przedmiotową fakturę VAT nie zapłaciła. Pozwana nie zgłaszała żadnych zastrzeżeń w zakresie sposobu realizacji usługi, ani też reklamacji.

Dowody: zlecenia transportowe (k.8), list przewozowy CMR (k.9), faktura VAT (k.11), tabela kursów (k.10).

W związku z brakiem zapłaty za fakturę nr (...) z dnia 12 czerwca 2015 r. powód dwukrotnie wezwał pozwaną do uregulowania należności. Pozwana jednak nie zapłaciła.

Dowody: wezwanie do zapłaty (k.12) wraz z potwierdzeniem odbioru (k.13-14), wezwanie do zapłaty (k.15) wraz z potwierdzeniem odbioru (k.16-17).

Powyższe ustalenia poczynione zostały w oparciu o powołane dowody z dokumentów, które Sąd uznał za wiarygodne w całości. Należy podkreślić, że powołana dokumentacja pomimo iż pochodziła z różnych źródeł przedstawiała spójny obraz przebiegu wydarzeń, który był prawdopodobny w świetle zasad logicznego rozumowania i doświadczenia życiowego.

Sąd zważył, co następuje:

Powództwo wytoczone w niniejszej sprawie przez S. K. przeciwko (...) Sp. z o.o. w W. zasługiwało na uwzględnienie w całości.

Strona powodowa oparła powództwo na roszczeniu wynikającym z twierdzenia o zawartej ze stroną pozwaną umowy międzynarodowego przewozu towaru.

Pozwana natomiast podniosła zarzut nieistnienia zobowiązania oraz zarzut potrącenia.

W tym miejscu wskazać należy, że utarte orzecznictwo sądowe wskazuje, że zgodnie z zasadami procesu cywilnego ciężar gromadzenia materiału dowodowego spoczywa na stronach (art. 232 k.p.c., art. 3 k.p.c., art. 6 k.c.). Jego istota sprowadza się do ryzyka poniesienia przez stronę ujemnych konsekwencji braku wywiązania się z powinności przedstawienia dowodów. Skutkiem braku wykazania przez stronę prawdziwości twierdzeń o faktach istotnych dla sprawy jest tylko to, że twierdzenia takie zasadniczo nie będą mogły leżeć u podstaw sądowego rozstrzygnięcia. Strona,

która nie udowodni przytoczonych twierdzeń, utraci korzyści, jakie uzyskalaby aktywnym działaniem. (patrz wyrok Sądu Apelacyjnego w Białymstoku z dnia 28 sierpnia 2014r. I ACa 286/14, LEX 1511625).

Co więcej, samo zaprzeczenie okolicznościom dokonane przez stronę procesową wywołuje ten skutek, że istotne dla rozstrzygnięcia sprawy fakty stają się sporne i muszą być udowodnione, zaś w razie ich nieudowodnienia Sąd oceni je na niekorzyść strony, na której spoczywał ciężar dowodu, chyba że miał możliwość przekonać się o prawdziwości tych twierdzeń na innej podstawie (vide: postanowienie Sądu Najwyższego z dnia 28 kwietnia 1975 r., wydane w sprawie III CRN 26/75, opubl. LEX nr 7692).

Nadto, zgodnie z obowiązującą procedurą cywilną nie do sądu należy zarządzanie dochodzeń w celu uzupełnienia lub wyjaśnienia twierdzeń stron i wykrycia środków dowodowych pozwalających na ich udowodnienie. Innymi słowy sąd nie jest zobowiązany do przeprowadzania z urzędu dowodów zmierzających do wyjaśnienia okoliczności spornych dla rozstrzygnięcia sprawy (art. 232 k.p.c.) – nie może on dopuszczać dowodu z urzędu, który nie był wskazany przez stronę, czy jej pełnomocnika procesowego (vide: postanowienie Sądu Najwyższego z dnia 7 grudnia 2000 r., wydane w sprawie II CKN 1322/00, opubl. LEX nr 51967, wyrok Sądu Najwyższego z dnia 26 stycznia 2000 r., wydany w sprawie III CKN 567/98, opubl. LEX nr 52772, wyrok Sądu Najwyższego z dnia 9 września 1998 r., wydany w sprawie II UKN 182/98, opubl. OSNP 1999/17/556).

Obowiązek przedstawiania dowodów spoczywa bowiem na stronach (art. 3 k.p.c.), a ciężar udowodnienia faktów mających dla rozstrzygnięcia sprawy istotne znaczenie (art. 227 k.p.c.) spoczywa na tej stronie, która z faktów tych wywodzi skutki prawne.

Sąd po analizie materiału zgromadzonego w sprawie stoi na stanowisku, że Powód wykazał ponad wszelką wątpliwość zgodnie z zasadom rozkładu ciężaru dowodu z art. 6 k.c. i 232 k.p.c., istnienie stosunku zobowiązaniowego między stronami (umowy przewozu), przedmiotu umowy oraz jej wysokości, a w konsekwencji istnienia po stronie pozwanej obowiązku zapłacenia dochodzonej pozwem należności wynikającej z przedstawionej przez powoda faktury VAT nr (...) na kwotę 3 112,32 zł. Powód na tę okoliczność przedstawił szereg dowodów, tj. zlecenia transportowe (k.8), list przewozowy CMR (k.9), faktura VAT (k.11).

Z powyższych dokumentów bezspornie wynika, że pozwana zleciła powodowi realizację usługi transportowej na terenie Unii Europejskiej (Niemcy – Polska). Miejsce załadunku zostało wyznaczone na dzień 11 czerwca 2015 r. w miejscowości U. (Niemcy) natomiast miejsce rozładunku strony wyznaczyła na dzień 12 czerwca 2015 r. w miejscowości Ż.. Strony nadto uzgodniły fracht w wysokości 610,00 euro. Powyższe dokumenty potwierdzają również, że powód przedmiotową usługę wykonał prawidłowo (m. in. brak zastrzeżeń po stronie odbiorcy).

Również sam fakt braku podpisu na umowie strony pozwanej nie ma istotnego znaczenia, gdyż odmowa jej realizacji wymagała jedynie od powoda złożenia pisemnej odmowy w ciągu 30 min, natomiast wobec braku takiej odmowy ze strony powoda oznaczało przyjęcie zlecenia do realizacji ze skutkiem zawarcia umowy (pkt 2 umowy).

Zatem należy wskazać, iż do zawartej przez strony umowy przewozu zastosowanie mają przepisy Konwencji o umowie międzynarodowego przewozu drogowego towarów (CMR) sporządzonej w G.. dnia 19 maja 1956 roku (Dz. U. z 1962 roku, Nr 49, poz. 238 ze zm.) (zwaną dalej Konwencją CMR), albowiem miejsce przyjęcia przesyłki do przewozu i miejsce przewidziane dla jej dostawy znajdowało się w dwóch różnych krajach (Niemcy i Polska).

Pozwana w sprzecznie podniosła również zarzut potrącenia. W tym przypadku jest to zarzut procesowy, który miał wywołać również skutki w sferze materialnoprawnej. Z istoty potrącenia wynika, że obie wierzytelności muszą być wzajemne, co oznacza, że każda ze stron jest wierzycielem drugiej i jednocześnie jej dłużnikiem.

Zatem przedstawiając swoje wzajemne wierzytelności do potrącenia pozwana wyraziła jednocześnie przekonanie o istnieniu i wysokości wzajemnej wierzytelności powoda dochodzonej pozwem z tytułu zawartej umowy.

W ocenie Sądu skuteczność oświadczenia o potrąceniu zależy od spełniania przez podlegające potrąceniu wierzytelności przesłanek z art. 498 k.c. Zgodnie z nim, gdy dwie osoby są jednocześnie względem siebie dłużnikami i wierzycielami, każda z nich może potrącić swoją wierzytelność z wierzytelności drugiej strony, jeżeli przedmiotem obu wierzytelności są pieniądze lub rzeczy tej samej jakości oznaczone tylko co do gatunku, a obie wierzytelności są wymagalne i mogą być dochodzone przed sądem lub przed innym organem państwowym.

Przesłanka wymagalności dotyczy wyłącznie wierzytelności potrącającego jako strony aktywnej. Wynika to z faktu, że potrącenie jest jednoznaczne z przymusowym zaspokojeniem tej wierzytelności, a nie można prowadzić egzekucji wierzytelności niewymagalnej, z kolei zobowiązany może spłacić wierzytelność przed nadejściem terminu świadczenia. Funkcję zapłaty można bowiem przypisać potrąceniu tylko wówczas, gdy dokonuje go dłużnik, który płaci swój dług z przysługującej mu wierzytelności wzajemnej. Jeżeli natomiast potrącenia dokonuje wierzyciel, to w istocie narzuca dłużnikowi jednostronnie tryb umorzenia zobowiązania, egzekwując swoją należność, nawet jeżeli druga strona nie miała zamiaru jej spełnić i umorzenie wierzytelności przez potrącenie nie odpowiada jej woli. Wierzyciel w ten sposób przymusowo realizuje swoje prawo. Dla wywołania skutków potrącenia w postaci umorzenia wierzytelności, konieczna jest wymagalność wierzytelności potrącającego, albowiem umorzenie może nastąpić nie wcześniej niż w momencie, gdy wierzytelności staną się wymagalne - tak: wyrok Sądu Apelacyjnego we Wrocławiu z 30 stycznia 2013 r., I ACa 1385/12, LEX nr 1322889; zob. też wyrok Sądu Najwyższego z 21 listopada 2007 r., I CSK 270/07, LEX nr 530614).

Zdaniem Sądu nie mogło w niniejszej sprawie dojść do potrącenia wzajemnych wierzytelności wskazanych w sprzeciwie, a to już z uwagi na brak przesłanki wymagalności po stronie należności pozwanej. Należy zauważyć, że samo istnienie wierzytelności przedstawionej przez pozwaną do potrącenia nie zostało przez nią wykazane.

Należy zwrócić uwagę, że pozwana oparła swoją wierzytelność na karze umownej wynikającej z pkt 3 umowy, który stanowi, że w razie stwierdzenia nawiązania kontaktu zleceniobiorcy z klientem pozwana zastrzegła sobie prawo do obciążenia zleceniobiorcy karą umowną w wysokości 50 000,00 euro.

Pozwana w żaden sposób nie wykazała jakoby pomiędzy powodem a klientem pozwanej doszło do jakiegokolwiek kontaktu, który uprawniałby pozwaną do nałożenia na powoda kary umownej. Nadto wykładnia w/w postanowień (zgodnie z regułami z art. 65 § 1 i 2 k.c.) może prowadzić do wniosku, że kara jest uzasadniona wyłącznie w przypadku kontaktu z klientami pozwanej i to zmierzającego do przejścia przewozów, zlecanych pozwanej. Pozwana nie przedstawiła żadnego dowodu aby taka sytuacja miała miejsce.

Zatem w ocenie Sądu pozwana nie wykazała, iż przysługuje jej wierzytelność z tytułu kary umownej za naruszenie przez powoda zapisów umowy. Nie bez znaczenia wreszcie pozostaje fakt, że pozwana nie reagowała na wezwanie do zapłaty, zaś oświadczenie o potrąceniu zostało przez nią złożone dopiero w sprzeciwie od wydanego w sprawie nakazu zapłaty, tj. po upływie kilku miesięcy od wystawienia przez powoda faktury VAT z tytułu realizacji umowy. Powyższe wskazuje, że zarzut potrącenia został sformułowany przez pozwaną jedynie w celu uchylenia się od odpowiedzialności za zapłatę.

Reasumując pozwana nie wykazała, aby przysługiwała jej wobec powoda jakakolwiek wymagalna wierzytelność nadająca się do potrącenia. W ocenie Sądu wierzytelność na jaką pozwana się powołuje nie istnieje.

W świetle powyższego chybione są rozważania zaprezentowane w sprzeciwie przez stronę pozwaną.

Mając na uwadze przeprowadzone w niniejszej sprawie postępowanie dowodowe wobec uznania, iż strony łączyła umowa z której pozwana się nie wywiązała Sąd w pkt. 1 wyroku zasądził na rzecz powoda kwotę 3 112,32 zł wraz z odsetkami ustawowymi za opóźnienie liczonymi od dnia 12 sierpnia 2015 r. do dnia zapłaty

O odsetkach Sąd orzekł na podstawie art. 481 §1 i 2 k.c.

O kosztach postępowania orzeczono w punkcie 2 wyroku na podstawie art. 98 i 99 k.p.c. zgodnie z którym strona przegrywająca sprawę obowiązana jest zwrócić przeciwnikowi na jego żądanie koszty niezbędne do celowego dochodzenia praw i celowej obrony (koszty procesu). Na łączną kwotę kosztów postępowania złożyły się kwoty: 100,00 złotych tytułem opłaty od pozwu, 17,00 zł tytułem opłaty od pełnomocnictwa, 1 200,00 złotych tytułem kosztów zastępstwa procesowego ustalona zgodnie z §2 pkt. 3 Rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 22 października 2015 roku w sprawie opłat za czynności radców prawnych (Dz.U. z 2015 roku, poz. 1804), co daje łączną kwotę 1 317,00 zł.

SSR Jolanta Brzęk